
Valg af Tysklands Chauffør

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Valg af Tysklands Chauffør

4

Valg af Tysklands Chauffør

Valg af Tysklands Chauffør

Valg af Tysklands Chauffør.

Jp 13/3 32

Af Sognepræst Kaj Munk.

Naar disse Linier læses i Danmark, er Hindenburg i Færd med at blive genvalgt som Tysklands Præsident. Men nu, mens de skrives, er der endnu halvfjerds Døgn til, endnu i Dag er Fru Germanias store Spørgsmaal: Hindenburg eller Hitler.

Over Berlin hænger en Himmel besynderlig skidenblaalig, med Pletter af svovlgult - som om det kunde blive til, hvad det skulde være, lige fra Snestorm til Tordenvejr. Under denne Trusel, denne lave gaadefulde Varslen lever Byen sit Liv tilsyneladende ganske som sædvanligt, dette trygt arbejdsomme, næsten festligt anspændte travle Liv: Svingdørene snurrer til Forretninger og Restauranter, Sprogene blandes i en Heksekedels Kogen paa Hjørnet af Friedrichsstrasse og Unter den Linden, muntert kimende ringler Sporvognene sig om Gadehjørnerne, med triumferende Brøl raser de store Omnibusser over Gadekrydsene under Signalets elskværdige Grønskær.

Saadan synes da alt ved første Øjekast at være helt ved det gamle. Men pludselig halser en Politibil forbi med en usædvanlig Fart. Nu hører man ogsaa, at Avissælgernes hæse konkurrerende Raab er skruet endnu en Tak over i det indtrængende. Og se! ned ad alle brede Gader øjnes de mægtige udspændte Lærreder: Vælg Hindenburg. Paa Torvene træder hans Fotografi en i Møde i overmenneskelig Størrelse, taget, staar der udtrykkeligt, den 28. Februar i Aar, altsaa intet Løgnbillede fra en kraftigere Alder, men saadan ser Oldingen ud just i Dag - næppe et Menneske, snarere en Myte, Tysklands Holger Danske-Skikkelse mirakuløst gjort levende, virkelig, moderne, en Mand i værdigt Diplomatsæt, men ikke blot en Myte, ogsaa et Begreb, Pligtens, den smilløse Pligttrøskabs ophøjede Of-fervilje personliggjort, stillet frem for det tyske Folks Øjne i Kød og Blod, dueligt til Mands Gerning endnu. Korte og knappe er Opraabene omkring dette Billede: et par Mandfolkenæver knyttet ind i hinanden i Ed: Med *ham*. Eller: Vælg en Mand, ikke et Parti. Eller det afgjorte: Hindenburg forbliver. Eller bare denne Titel: Tysklands Redningsmand.

Og overfor alt dette svarer Nazisterne med noget endnu fyndigere: slet ingen Ord, kun en natmørk Plakat, men midt i den lyser, som det eneste Lyspunkt i Tysklands nuværende Situation, smukke Adolfs marmorhvide Træk.

I de Opraab, hidsige Nazister stikker en i Haanden, er det bemærkelsesværdigt, at paa Hindenburg er Angrebene afmægtige og blege; mens Kommunisten Thälmann overdænges med Haan, frakendes Mod og selvstændig Politik, gøres til en Slave af Rusland, er Respekten for Hindenburg saa udpræget, at det kun er de Partier, der opstiller ham, som maa holde for. Alt det, hvormed Socialdemokraterne ved forrige Valg overdængede den Mand, der nu er deres egen Kandidat, Kejsersnob og Massemorder og hele Registret, aftrykkes nu, ikke for at nævne noget ondt om Manden, men for at vise, at et saa forvirret Parti kan man da ikke stemme sammen med. Mon det er for meget at sige, at Nazisterne intet hellere vilde end Hindenburg som Præsident og Hitler som Rigskansler? Men Tidens

og Sjælenes grænseløse Forvirring stiller alle Forhold paa Hovedet.

”Har Hindenburg frelst Tyskland een Gang, kan kun Hitler gøre det anden Gang”, hujer Nazisterne. Og op paa Plakatsøjlerne klistrer de et Hagekors, som ender i et Lyn, der sprænger en Lænke. Men at det er Fortvivlelsens Politik, de fører, det ved de selv: de løfter et Billede med graa, bøjede, udmagrede Skikkelser, Mennesker af alle Samfundslag, den gamle Professor, den unge Arbejderkvinde med Barnet paa Armen, og som fra een Mund lyder det fra dem alle: Hitler vort sidste Haab.

Det er blevet Aften. Sen Aften, næsten Nat, bitterligt koldt. Endnu naar Avissælgernes gennemtrængende Raab og deres frysende Fødders Trampen gennem Gaden i Kappedyst, Veteraner og Invalider fra Gud Amors Hær staar i tynde Silkestrømper og tripper i Nattefrosten paa Hjørnerne; som om Urtidens Skabninger var kaldt til Live ved et Trylleord og sluppet løs i Storbyens Gader, tørner en Hvirvel af alle Typer paa Køretøjer os forbi: med lysende Øjne, med gale Brøl, med hæslige Uddunstninger staaende efter sig.

Et af dem standser med en Hvinen lige ud for mig og hælder sig over mig, før det med en glubsk Knurren atter sætter sig i Gang. Jeg kigger næsten taknemlig op mod Mennesket derinde i Uhyret: Du har vel Magten over det, du kan vel styre det, saa det ikke pludselig i et Naturudbrud af Vælde og Vildskab sætter ned gennem Byen, kværnende alt sønder paa sin Vej. Og det gyser igennem mig: ”Chaufføren, Chaufføren, de vælger paa Søndag, hvad saa med ham?”

p. t. Berlin, Marts 1932.

Kaj Munk.